

Voorstel Dagelijks Bestuur 17 juni 2025

Onderwerp	Ontwerp peilbesluit partiële herziening revisiepeilbesluit Gaasterlân
Bijlagen	1. Toelichting Eerste herziening peilbesluit WGP Gaasterlân 2. Peilenkaart vigerende situatie, werkelijke situatie en toekomstige situatie locatie 1 t/m 4 3. Peilenkaarten locatie 5 4. Peilenkaarten locatie 6 5. Peilenkaarten locatie 7 6. Peilenkaarten locatie 8 7. Peilenkaarten locatie 9 8. Peilenkaarten locatie 10 en 11 9. Peilenkaarten locatie 12 10. Peilenkaarten locatie 13 11. Peilenkaarten locatie 14 en 15 12. Peilenkaarten locatie 16 13. Peilenkaarten locatie 17 14. Peilenkaarten locatie 18 15. Peilenkaarten locatie 19 en 20 16. Peilenkaarten locatie 21 17. Peilenkaarten locatie 22 en 23 18. Peilenkaarten locatie 24 19. Peilenkaarten locatie 25 t/m 27 20. Peilenkaarten locatie 28 21. Peilenkaarten locatie 29 22. Peilenkaarten locatie 30 23. Peilenkaarten locatie 31 24. Peilenkaarten locatie 32 25. Peilenkaarten locatie 33 26. Peilenkaarten locatie 34 27. Peilenkaarten locatie 35 28. Peilenkaarten locatie 36 29. Peilenkaarten locatie 37 30. Peilenkaarten locatie 39

Vastgesteld in de vergadering van het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân 17 juni 2025

L.M.B.C. Kroon
Dijkgraaf

E. van der Kuil
Interim Secretaris-Directeur

	31. Peilenkaarten locatie 40 en 41 32. Peilenkaarten locatie 42 33. Peilenkaarten locatie 44 34. Peilenkaarten locatie 45 35. Peilenkaarten locatie 46 36. Peilenkaarten locatie 47
Steller	Jelly Liefers - van der Kloet Coördinator Bodemdaling / Senior Planvormer
Opgavemanager	Nanda Mulder

Vervolg besluitvormingsprocedure	
Besluit algemeen bestuur	Ja/Nee: afhankelijk van zienswijzen, zie 3 ^e besispunt
Andere procedure	Nee

Betrokken vakgroepen	
MOV	Nee
BCO	Ja
JZ&E	Ja
Beheer	Ja
Beleid	Ja
HEM	Ja

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

Het dagelijks bestuur besluit

1. In te stemmen met het ontwerp-peilbesluit *Eerste herziening peilbesluit WGP Gaasterlân* conform de bijlagen 1 t/m 36 en de tabel op de laatste bladzijde van dit bestuursvoorstel.
2. Het ontwerp-peilbesluit *Eerste herziening peilbesluit WGP Gaasterlân* inspraakrijp te verklaren.
3. In te stemmen met de volgende procedure:
 - a. als geen zienswijzen zijn ingediend: dat het ontwerp-peilbesluit na de terinzagelegging is vastgesteld zonder dat nogmaals voorlegging aan het dagelijks bestuur nodig is, waarbij alle eerder genomen peilbesluiten of delen daarvan die liggen binnen de begrenzing van het peilbesluit eerste herziening peilbesluit WGP Gaasterlân worden ingetrokken;
 - b. als er wel zienswijzen zijn ingediend: dat het (eventueel gewijzigde) ontwerp-peilbesluit met een antwoordnota voor instemming aan het dagelijks bestuur wordt voorgelegd, waarna het dagelijks bestuur het ontwerp-peilbesluit en de antwoordnota ter vaststelling aan het algemeen bestuur voorlegt.

Tekst openbare besluitenlijst

Het dagelijks bestuur heeft besloten het *ontwerp-peilbesluit Eerste herziening peilbesluit WGP Gaasterlân* inspraakrijp te verklaren. Het peilbesluit betreft 45 peilwijzigingen die verspreid in Gaasterlân liggen. Het peilbesluit voorziet in het terugdraaien van enkele peilgebiedsamenvoegingen die in de praktijk niet zijn gerealiseerd, het opheffen van een onderbemaling, een peilverhoging op particulier initiatief en het corrigeren van enkele fouten in het huidige vastgestelde peilbesluit

Toelichting

Initiatiefnemer voor dit peilbesluit is Wetterskip Fryslân. In 2017 is, volgend op watergebiedsplan Gaasterlân, het revisiepeilbesluit WGP Gaasterlân vastgesteld. Met het vaststellen van dit peilbesluit zijn diverse peilgebieden in theorie samengevoegd. In de voorbereiding op de uitvoering is gebleken dat samenvoeging niet overal kosteneffectief is: om de samenvoeging te realiseren moeten soms stuwen worden verwijderd die nog een lange restlevensduur hebben. Ook is het vanwege het veenweideprogramma en toenemende droogte niet langer overal gewenst om peilgebieden samen te voegen en daarmee het waterpeil te verlagen en/of de mogelijkheid om water vast te houden weg te halen.

Het voorliggende peilbesluit heeft tot doel om een deel van de voorgenomen peilgebiedsamenvoegingen terug te draaien. Het gaat daarbij om voorgenomen peilgebiedsamenvoegingen die in de praktijk nog niet zijn gerealiseerd. Daarnaast maakt het peilbesluit een peilverhoging op particulier initiatief en het opheffen van een onderbemaling mogelijk. Tot slot corrigeren we met dit peilbesluit enkele fouten uit het vigerende peilbesluit.

Alle peilwijzigingen vinden plaats binnen het plangebied van het revisiepeilbesluit WGP Gaasterlân, gelegen in de gemeenten Súdwest Fryslân en De Fryske Marren. Daar waar we de waterpeilen actief wijzigen (dus niet alleen op papier, maar ook in het veld), is dit afgestemd met de belanghebbenden.

Beoogd resultaat

Per locatie een waterpeil dat past bij de functie.

Onderbouwing voorstel

1. In te stemmen met het ontwerp-peilbesluit Eerste herziening peilbesluit WGP Gaasterlân conform de bijlagen 1 t/m 36 en de tabel op de laatste bladzijde van dit bestuursvoorstel.

- 1.1 *Door de peilwijzigingen behouden we in enkele peilgebieden met zand en veen in de ondergrond de mogelijkheid om een hoger peil te voeren.*

Bij het vaststellen van het revisiepeilbesluit WGP Gaasterlân was het streven om peilgebieden zoveel mogelijk samen te voegen. Door voortschrijdend inzicht weten we inmiddels dat grotere peilgebieden niet altijd beter zijn, omdat we daarmee mogelijkheden verliezen om water vast te houden. Ook zijn peilverlagingen op veen- en zandgronden niet langer wenselijk. Daar waar de peilgebiedsamenvoegingen uit het revisiepeilbesluit nog niet zijn gerealiseerd en waar deze met de huidige inzichten ongewenst zijn, draaien we deze daarom terug. Zo kunnen we de peilen hoog houden op veen- en zandgronden.

- 1.2 *Door de peilwijzigingen komen de vastgestelde peilen overeen met de peilen zoals die in de praktijk gevoerd worden.*

Ons streven is om met revisiepeilbesluiten de waterpeilen in het veld en in het peilbesluit overeen te laten komen. Het revisiepeilbesluit WGP Gaasterlân had betrekking op meer dan 800 peilgebieden. Hoewel er destijds een zorgvuldige inventarisatie is geweest, is in het veld gebleken dat de werkelijke peilen op enkele locaties toch afwijken van het vastgestelde peil. Gezien de oppervlakte van het gebied waar het revisiepeilbesluit betrekking op had is het niet vreemd dat er nog enkele afwijkingen zijn geconstateerd in het veld. Met het voorliggende peilbesluit brengen we de vastgestelde peilen nog verder in overeenstemming met de werkelijke peilen.

- 1.3 *Door de peilwijzigingen neemt de beheerlast af.*

Hoewel in theorie het aantal peilgebieden toeneemt omdat we een aantal voorgenomen peilgebiedsamenvoegingen niet realiseren, blijft het aantal peilgebieden in de praktijk ongeveer gelijk. Door het opheffen van de onderbemaling Berger verdwijnt er een peilregulerend kunstwerk en neemt de beheerlast enigszins af.

- 1.4 *Door de peilwijziging voorkomen we investeringskosten*

De onderbemaling Berger betreft een windmolen die aan vervanging toe is. Dit is daarom vanuit kosten oogpunt een goed moment om een afweging te maken tussen vervangen of opheffen. Door te kiezen voor het opheffen voorkomen we dat we een nieuw gemaal moeten realiseren met de daarbij behorende investeringskosten.

- 1.5 *Het hydrologisch onderzoek toont aan dat er geen negatieve gevolgen zijn.*

In de toelichting op dit peilbesluit zijn de effecten van de peilwijzigingen beschreven. Het gaat daarbij om de locaties waar er sprake is van een actieve peilwijziging (het peil wijzigt niet alleen op papier, maar ook in de praktijk). We verwachten geen negatieve effecten op het watersysteem en op de aanwezige gebruiksfuncties.

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

1.6 De peilwijzigingen passen binnen de beleidskaders.

In het licht van beleid zoals dat is vastgelegd in het Veenweideprogramma, het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en het Regionaal Waterprogramma Fryslân 2022-2027, ligt het niet meer voor de hand om waterpeilen te verlagen in gebieden met veen (veenoxidatie) en zand (verdroging) in de ondergrond. Omdat we de voorgenomen peilgebiedsamenvoegingen deels nog niet hebben gerealiseerd is er de mogelijkheid om deze, inmiddels ongewenste, peilwijzigingen in theorie terug te draaien.

- 2 Het ontwerp-peilbesluit Eerste herziening peilbesluit WGP Gaasterlân inspraakrijp te verklaren.

2.1 Hiermee voldoen we aan de voor peilbesluiten wettelijk vastgestelde procedure.

Op grond van de Omgevingsverordening provincie Fryslân en artikel 3.11 van de Algemene Wet Bestuursrecht is het noodzakelijk om het ontwerp-peilbesluit ter inzage te leggen.

- 3 In te stemmen met de volgende procedure:

a. als geen zienswijzen zijn ingediend: dat het ontwerp-peilbesluit na de terinzagelegging is vastgesteld zonder dat nogmaals voorlegging aan het dagelijks bestuur nodig is, waarbij alle eerder genomen peilbesluiten of delen daarvan die liggen binnen de begrenzing van het peilbesluit eerste herziening peilbesluit WGP Gaasterlân worden ingetrokken;

b. als er wel zienswijzen zijn ingediend: dat het (eventueel gewijzigde) ontwerp-peilbesluit met een antwoordnota voor instemming aan het dagelijks bestuur wordt voorgelegd, waarna het dagelijks bestuur het ontwerp-peilbesluit en de antwoordnota ter vaststelling aan het algemeen bestuur voorlegt.

3.1 Als er geen zienswijzen worden ingediend kan het ontwerp-peilbesluit ongewijzigd worden vastgesteld.

Een tweede behandeling door het dagelijks bestuur is overbodig wanneer er geen sprake is van wijzigingen in het peilbesluit. Wanneer er wel zienswijzen worden ingediend dan wordt het (eventueel gewijzigde) peilbesluit tezamen met een antwoordnota opnieuw behandeld door het dagelijks bestuur en daarna ter vaststelling voorgelegd aan het algemeen bestuur.. Dit is conform de procedure uit het Delegatie- en mandaatbesluit van Wetterskip Fryslân. In de Nota Peilbeleid is uitgelegd voor welke peilbesluiten deze procedure kan worden gevolgd.

Financiële en bestuurlijke aandachtspunten en risico's t.a.v. het voorgestelde besluit

Er zijn geen financiële en bestuurlijke aandachtspunten en geen risico's verbonden aan dit ontwerp-peilbesluit.

Capaciteit & kosten, opbrengsten en dekking

Om het peilbesluit uit te voeren is het nodig een onderbemaling te verwijderen. Het opheffen van de onderbemaling financieren we vanuit het exploitatiebudget beheer actieve kunstwerken. Door nu eenmalig kosten te maken voorkomen we nieuwe investeringskosten op korte termijn, beheer- en onderhoudskosten op de middellange termijn en herinvesteringskosten op de lange termijn.

Het opstellen van het peilbesluit en het verwerken van de geografische data na vaststelling valt binnen de reguliere werkzaamheden.

Vervolg proces

Maatregelen

Het opheffen van de onderbemaling wordt uitgevoerd door of in opdracht van Wetterskip Fryslân. Hiervoor is een Vergunning Eigen Dienst nodig. Het opheffen van de onderbemaling realiseren we pas wanneer het voorliggende peilbesluit is vastgesteld en onherroepelijk is.

De werkzaamheden om de peilverhoging ter plaatse van locatie 22 en 23 mogelijk te maken worden door de betreffende belanghebbende gerealiseerd.

Procedure

Dit peilbesluit wordt genomen op grond van de Omgevingswet, de Omgevingsverordening provincie Fryslân en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Na behandeling van het ontwerp-peilbesluit door het dagelijks bestuur wordt het ontwerp-peilbesluit gedurende zes weken ter inzage gelegd. Een ieder kan gedurende deze termijn een zienswijze tegen het ontwerp-peilbesluit indienen bij het dagelijks bestuur van het waterschap. Het ontwerp peilbesluit wordt gepubliceerd in het Elektronisch Waterschapsblad (te vinden op www.overheid.nl).

De inwerkingtreding van het peilbesluit vindt op verschillende momenten plaats:

- Dit peilbesluit treedt in werking op de dag na de publicatie (wanneer er geen werken (meer) hoeven te worden uitgevoerd) voor de volgende locaties: 1 t/m 13, 16 t/m 21, 24 t/m 47.
- Er moeten nog werken worden uitgevoerd om de nieuwe peilen in te kunnen stellen op de volgende locaties: 14, 15, 22 en 23. Er wordt een kennisgeving geplaatst in het Elektronisch Waterschapsblad wanneer de nieuwe peilen op deze locaties zijn ingesteld.

Communicatie

Het ontwerp peilbesluit wordt digitaal bekendgemaakt op www.officielebekendmakingen.nl. De bekendmaking van de terinzagelegging van het peilbesluit vindt volgens de vastgestelde procedures plaats. Op die locaties waar we de peilen actief wijzigen stellen we de belanghebbenden actief op de hoogte van de ter inzage legging van het ontwerp-peilbesluit.

Tabel met vast te stellen peilen

locatie	oppervlakte (in ha)	vigerende peil (in meters t.o.v. NAP)	werkelijke peil (in meters t.o.v. NAP)	toekomstige peil (in meters t.o.v. NAP)
1	0,3	vp -1,45	zp -1,10	vp -1,45
2	4,8		wp -1,35	zp -1,25 wp -1,45
3	56		zp -1,25 wp -1,45	
4	1,5	vp -1,20	vp -1,20*	vp -2,15
5a	29	vp-2,25	vp -2,15	
5b		vp -2,10		

locatie	oppervlakte (in ha)	vigerende peil (in meters t.o.v. NAP)	werkelijke peil (in meters t.o.v. NAP)	toekomstige peil (in meters t.o.v. NAP)
6	86	vp -1,40	zp -1,30 wp -1,40	zp -1,30 wp -1,40
7	19	vp -1,40	zp -1,30 wp -1,45	zp -1,30 wp -1,45
8	55	vp -2,20	zp -2,10 wp -2,25	zp -2,10 wp -2,20
9	4,4	vp -2,35	vp -2,30	vp -2,30
10	6,9	vp -1,25	vp -1,25	vp -1,25
11	4,8	vp -1,20		
11a	8,8	vp -1,30		
12	45	vp -1,80	zp -1,60 wp -1,80	zp -1,60 wp -1,80
13	71	zp -1,30 wp -1,45	zp -1,20 wp -1,35	zp -1,20 wp -1,35
14	10	vp -1,95	vp -1,95	vp -1,45
15	7,7	vp -1,60	vp -1,60	
16	3,4	-0,52	vp -2,15	vp -2,15
17	0,3	zp -2,10/ wp -2,35	vp -2,55	vp -2,55
18	0,3	zp -1,45/wp -1,55	vp -1,0	vp -1,0
19	0,4	vp -1,20	vp -1,25	vp -1,25
20	1,4	zp -1,55/ wp -1,70	vp -1,25	
21	2,7	vp -1,65	vp -1,55	vp -1,55
22	17	zp -1,45/ wp -1,60	zp -1,35/ wp -1,60	vp -0,90
23	11	zp -0,60/ wp -0,80	zp -0,60/wp -0,80	vp -0,55
24	0,8	vp -1,80	vp -0,80	vp -0,80
25	0,7	vp -1,80	vp -1,30	vp -1,30
26	0,3	vp -1,80	vp -1,0	vp -1,0
27	0,1	vp -1,80	vp -1,0	vp -1,0
28	0,6	zp -1,55/wp -1,75	vp -1,10	vp -1,10
29	8,5	vp -1,80	zp -1,30/ wp -1,50	zp -1,30/ wp -1,50
30	1	vp -0,52	zp -0,52/ wp -0,75	zp -0,52/ wp -0,75
31	0,1	vp -2,15	vp -0,52	vp -0,52
32	0,3	vp -2,25	vp -2,55	vp -2,55
33	0,1	zp -1,30/wp -1,40	vp -0,60	vp -0,60
34	0,9	vp -1,80	vp -1,15	vp -1,15
35	0,3	vp -0,52	zp -1,20/ wp -1,10	zp -1,20/ wp -1,10

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

locatie	oppervlakte (in ha)	vigerende peil (in meters t.o.v. NAP)	werkelijke peil (in meters t.o.v. NAP)	toekomstige peil (in meters t.o.v. NAP)
36	1	vp -1,40	vp -0,80	vp -0,80
37	1,2	vp -2,0	vp -2,20	vp -2,20
39	1,6	vp -0,52	vp -1,10	vp -1,10
40	3,7	vp -1,10	zp -0,52/ wp -0,85	zp -0,52/ wp -0,85
41	0,8	vp -0,52	zp -0,52/ wp -0,85	zp -0,52/ wp -0,85
42	6,5	zp -1,45/ wp -1,55	zp -1,0/ wp -0,52	zp -1,0/ wp -0,52
44	3,4	zp -1,30/ wp -1,45	vp -1,85	vp -1,85
45	0,7	zp -1,30/ wp -1,45	vp -2,15	vp -2,15
46	4,6	zp -1,45/ wp -1,65	zp -1,10/ wp -1,30	zp -1,10/ wp -1,30
47	5,7	zp -1,45/ wp -1,55	vp -1,65	vp -1,65

Nummers 38 en 43 ontbreken, reden is dat deze in een laat stadium zijn afgefallen.

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?